

1. תלמוד בבלי עירובין סז-סח.

ההוא ינוקא דאשתפיך חמימיה אמר להו רבה נייתו ליה חמימי מגו ביתאי אמר ליה אביי והא לא ערבינן אמר ליה נסמוך אשיתוף אמר ליה הא לא שתפינן ... אמר ליה רבה בר רב חנן לאביי מבואה דאית ביה תרי גברי רברבי כרבנן לא ליהוי ביה לא עירוב ולא שיתוף אמר ליה מאי נעביד מר לאו אורחיה אנא טרידנא בגירסאי אינהו לא משגחי

2. תלמוד בבלי מסכת עירובין דף כא עמוד ב

אמר רב יהודה אמר שמואל: בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידים, יצתה בת קול ואמרה בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני, ואומר חכם בני ושמח לבי ואשיבה חרפי דבר.

3. שו"ת הרא"ש כלל כא סימן ח

על שלא רצה לשוב מאולתו מענין העירוב. אתה רבי יעקב ברבי משה דבאלינסיא, כבר כתבתי לך על ענין העירוב, שנהגו בכל גליות ישראל להתיר מבואותיהם המפולשין בין הכותים בצורת פתח, ואתה אסרת אותו לקהל פריישי. וכתבת לי ראיותיך, ואני הודעתוך שאין בהם ממש. והזהרתוך שתחזור בך, ותאמר לקהל שיתקנו מבואותיהם כאשר הורגלו עפ"י גדוליהם, והנה הוגד לי שאתה עומד במרדך, ואתה מכשיל את הרבים בחלול שבת. לכן אני גוזר עליך, אחר שינתן לך כתב זה בעדים, שתתקן המבואות המפולשין לרשות הרבים, של כותים, בצורת פתח, תוך שבועיים אחר שתראה כתב זה; ואם לא תתקן המבואות כאשר כתבתי, אני מנדה אותך. ואם היית בימי הסנהדרין היו ממיתין אותך, כי אתה בא לעקור תלמוד ססידר רב אשי, ולחלוק על כל הגדולים שהיו עד היום הזה, אותם שמתו ז"ל, ואת אשר המה חיים עד הנה. לכן חזור בך ואל תטוש תורת משה רבינו ע"ה. נאם אשר בן ה"ר יחיאל ז"ל.

❖ למנוע איסורים בשוגג ובמזיד

4. תלמוד בבלי מסכת ביצה דף טז עמוד ב

תנו רבנן: יום טוב שחל להיות בערב שבת - אין מערבין לא ערובי תחומין, ולא ערובי חצרות. רבי אומר: מערבין ערובי חצרות, אבל לא ערובי תחומין. מפני שאתה אוסרו בדבר האסור לו, ואי אתה אוסרו בדבר המותר לו. אתמר, רב אמר: הלכה כתנא קמא, ושמואל אמר: הלכה כרבי. איבעיא להו: הלכה כרבי לקולא או לחומרא? - פשיטא דלקולא קאמר! - משום דשליח רבי אלעזר לגולה: לא כשאתם שונין בבבל רבי מתיר וחכמים אוסרין, אלא: רבי אוסר וחכמים מתירין. מאי? - תא שמע, דרב תחליפא בר אבדימי עבד עובדא כותיה דשמואל. ואמר רב: תחלת הוראה דהאי צורבא מרבנן לקלקולא. אי אמרת בשלמא לקולא קאמר - היינו קלקולא, אלא אי אמרת לחומרא - מאי קלקולא איכא? - כיון דמקלקלי בה רבים היינו קלקולא. אמר רבא אמר רב חסדא אמר רב הונא: הלכה כרבי, ולאסור.

5. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שסו סעיף יג

מצוה לחזור אחר עירובי חצרות.

6. משנה ברורה סימן שסו ס"ק עח

(עח) אחר עירובי חצרות - כדי שלא יבואו לטלטל באיסור:

7. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שצח סעיף א

מצוה לחזור אחר שיתופי מבואות

8. משנה ברורה סימן שצח ס"ק א

(א) מצוה לחזור וכו' - פן ישכחו ויבואו לידי איסור טלטול:

9. שו"ת חתם סופר חלק א (אורח חיים) סימן צט

שלום וכ"ט לי"נ הרב המאה"ג המפורסם המופלג כבוד מו"ה ארי' ליב נ"י אבדק"ק וו"ב יע"א.

שאל ממני ידידי הרב נ"י לברר לו בראיות מדברי חז"ל שראוי ונכון לכל קהל עם ישראל בכל מקומות מושבותיהם לתקן מבואותיהם בתיקונים צורת הפתח או שארי תיקונים כיוצא בו כדי שלא יכשלו רוב המון עם בהוצאה מרשות לרשות ביום ש"ק:

דבר זה אינו צריך לפנים ולראי' והוא מן השכל ומן המבואר להדיא בדברי חז"ל, השכל מחייב באשר ידוע ששמירת יום ש"ק מעשות כל חפץ הוא אצלנו ממצות הראשיות ומי שאינו משמר כהלכתו הרי הוא ככופר ומומר בכל התורה כולה כמבואר בעירובין ס"ט ע"א, ואיסור הוצאה מרשות הרבים לרשות היחיד או בהיפוך הוא א' מאותן המלאכות שהעובר עליהם הוא מומר לכל התורה כולה, וזה מבואר שם בעירובין ס"ט דהוא גברא נפיק בחומרתא דמדושא, פירש"י שהוא טבעת שבאצבע, ודנוהו כדין כופר בכל התורה וכמי שיצא מדת ישראל, וכל כך חמור הדבר עד שאפילו באונס דליקה ח"ו לא התירו להציל לחצר שאינה מעורבת עיין ש"ע א"ה סי' של"ד סעיף יו"ד ובמג"א שם סקי"ד ונ"ל דשלא כדרך מלבוש אפילו מלבוש אסור וכו' ע"ש, ואנו מצווין על הקטנים שלא להרגילם בחילולי שבת כמבואר בש"ע א"ה סימן שמ"ג סעיף א', וכן אסור להרגילו בחילול שבת ומועד אפי' בדברים שהם משום שבות, ומבואר שם דמיירי בקטן שלא הגיע לחינוך שהוא כבן ד' וה' שנים אבל כשהוא בן שש שכבר הגיע לחנוך כמבואר שם בש"ע סימן

תי"ז ובמג"א סק"ב שם, וא"כ כל בר דעת ישפוט בשכלו שא"א בשום אופן לקהל ישראל לשמור את כל בני ביתם קטנים כאלו וגם לא נשותיהם וחלושי דעת לשמרם בכל יום השבת מבלי להוציא מפתח ביתו החוצה דברים קטנים ומטפחת וקטנים ופתם בידם, וכמה צער ודוחק יסבלו הגדולים הנזהרים ובפרט בענין תפלה בבהכ"נ ביום ש"ק בהבאת הסידורים להתפלל מתוכו וטליתים וכדומה ע"ז סי' שמ"ו סק"ו, א"כ השכל הפשוט גזור שראוי ומחוייב לתקן החצרים והמבואות בעירוב המתיר טלטול:

ואמנם על כן מציינו לחז"ל במס' ביצה י"ו סוף ע"ב דהוא מרבנן שהיה אוסר לערב ערובי חצרות בי"ט שחל להיות בערב שבת ואמרו עליו שהוראתו לקלקולא, ופריך הש"ס מאי קלקולא הרי החמיר, ומתוך כיון דמקלקלי בי' רבים היינו קלקולא. פירש"י, דמקלקלי בי' רבים ששוכחים ומטלטלים בלא עירוב היינו קלקולא אם הי' מותר לערב אתמול והוא אוסרו עכ"ל. א"כ ק"ו, השתא ומה התם אינו אלא לשבת א' ונקל יכולים להזהר בטלטול שבת א', ומה גם דהמורה הוא עשה כן משום חומרת יום טוב שלא לערב בע"ש שהוא י"ט קרי ליה קלקולא, מכ"ש שאין להתעצל מלתקן המבואות לשמור העם מקלקולי שבתות כל השנה כולו, והדבר מוטל על הרב הת"ח שבעיר לתקן המבואות ואם לאו מכשול וקולר העם על צווארו כדאמרינן בעירובין ס"ח ע"א א"ל רב"ח לאביי מבואה דאית בי' גברי רברבי כרבנן לא להוי בה לא עירוב ולא שיתוף והוצרך אביי שם להתנצל על המכשלה שתחת ידו יע"ש:

ועיין עירובין כ"א ע"ב בשעה שתיקן שלמה עירובין ונט"י יצאה ב"ק ואמרה אם חכם בני ישמח לבי גם אני, והקשה תוס' הא גם שניות תיקן, וי"ל לפי הנ"ל במה שהוסיף חומרא לאיסור שניות, אף על גב שהיא מצוה לעשות סייג לתורה מ"מ לא שייך ישמח לבי כי אולי יכשלו בזה בני אדם שאינם הגונים, אבל כשעשה סייג לשמירת שבת וגם עשה תיקון שלא יקלקלו בו היינו שיערבו עירובין אז ישמח לבי גם אני, וגם כשהוסיף סיג לקודש לגזור טומאה על הידים לא שמח לבו אלא יען למד תיקון לטומאה בנטילת ידים אז ישמח לבי גם אני. ובטש"ע סימן שס"ו סעיף י"ג וי"ד מצוה לחזור אחר עירובי חצרות, מברך על מצות עירוב, והנה אין כוונת הברכה על אשר קדשנו ואסר לנו ההוצאה וטלטול בשבת, חזא דלא שייך וציונו על המניעה דה"ל למימר ואסר לנו הוצאה מרשות לרשות בשבת כמו שמברכים בחופה ואסר לנו הארוסות, ומ"ש וציונו על העריות כבר כתב שם הר"ן [כתובות ז' ע"ב] בזה ע"ש, ועוד מ"ש דמברכין על איסור הוצאה בפרוטרוט טפי משאר מלאכות שבת שהכל נכלל בברכה שאנו מברכים בקידוש ובתפלה מקדש השבת, אע"כ לומר דהאי ברכה על מצות עירוב היא על מצות התיקון הגדול הלז להשמר מאיסור הוצאה אשר ממש א"א להזהר ממנו כמ"ש לעיל:

וברוך ה' אלקי ישראל אשר נתן בלב מלכים וסגנים ושרים אשר עם ה' חוסים בצילם שנותנים רשות לשמור דתינו בכלל, ובפרט לקבוע עירובין במבואותיהם אפילו במבואות שגדולי מלכות דרים בהם אם צריכים להתיר טלטול לישראל נותנים רשות לתקן, ומי לנו גדול מעירנו פרעשבורג מטרפולין דמדינתא וכמה פעמים המלך יר"ה ושריו וסגניו נעצרים פה וכעת הוא וועד המדינה וכל שרי המלוכה נאספים ויש כאן במקום אחד שצריך תיקון צורת הפתח בשני קנים וקורה על גביהם ובמקום א' אצל המים יש תיקון אחר פס גבוה הכל לפי הצורך ואין מכלים דבר והדברים מפורסמים וגלויים אין בו ספק ע"כ אין להאריך יותר, ופשוט שמעלת ידידי הרב נ"י ישתדל בכל עוז לתקן בני קהלתו וה' יתנהו לחן ולחסד בעיני האדון הגדול החסיד הפישאף נסיך עירו ויתן רשות להסיר מכשול ותקלה ובחסדו ירום וודו וכסא כבודו:

ואחתום בברכה א"נ דש"ת פ"ב נגהי ליום ה' י"ב טבת קפ"ז לפ"ק: משה"ק סופר מפפד"מ

10. שו"ת חלקת יעקב אורח חיים סימן קעא

בימים האלו ה' המצוה כך גדולה לחפש ולהתיר טלטול בשבת, על אחת כמה וכמה מה גדלה המצוה לחפש ולברר ולהתיר טלטול בשבת בימינו אלו, ובפרט בפה מדינת אשכנז, בכדי שלא תרד היהדות ח"ו מטה בענין זהירות ושמירת ש"ק.

גלל כן אמרתי לנפשי, אם כי דבר כזה שייך להגדולים, גדולי תורה המפורסמים, עכ"ז במקום שאין וכו', ולקחתי לעצמי את סבל העבודה, לחפש ולבדוק את כל הסמטאות, רחובות ושוקים בפה, אם יש איזה אפשרות להתיר עפ"י דתוה"ק טלטול בשבת - ותלי"ת אשר נתקיים בי יגעת ומצאת תאמין,

11. חזון איש פאר הדור כרך ב עמוד קלב והלאה (מצרף)

- a. האחריות לשכונות חילוניות
- b. האחריות הפרקטית לבדוק עירובין

12. In addition to the above, he collects over 170 reasons that there is a mitzvah to build an eruv, though they mostly divide into several major reasons

- a. Prevent people from violating Shabbat willingly
- b. Prevent people from violating Shabbat or Yom Tov by accident
 - i. Not understanding what can be carried on Yom Tov
 - ii. Accidentally carrying things in pocket
 - iii. Keys in doors between reshut harabim and reshut hayachid
- c. Prevent people from violating Shabbat or Yom Tov according to certain shitot
 - i. Putting things in pocket inside
 - ii. Wearing jewelry
- d. Minimizing Shabbat violation in cases where it is permitted to carry
 - i. Hatzalah, sick people

13. Positive reasons: In addition to the above, he records multiple aspects of oneg Shabbat that is lost when people cannot carry.

14. R. Dr. Mintz Dissertation

In the last section of his essay, Rabbi Price addresses those *mahmirim*, the stringent ones, who tried to gather all the stringencies and declare the Toronto *eruv* invalid. He responds to their claim by asserting that the tradition throughout the ages, from the talmudic period to the present day, is to be lenient in the laws of *eruv*. He cites a proof from the *Gemara* in which the *Gemara* says that if the rabbis were strict and did not allow the creation of an *eruvei hazerot* on *Yom Tov*, there would be great harm since people would forget and carry on the Sabbath. Rabbi Price explains that this *Gemara* explains that being strict regarding *eruv* leads people to sin. He supports the notion that the tradition has always been to be lenient regarding *eruv* with the example of *eruv* in big cities. He explained that even though the *eruv* is described in the *Gemara* as being visible to the members of the *mavoi* or the *hazer* thus reminding the people that they are only permitted to carry within the *eruv*, those people living in large cities never see the *eruv* boundaries which are far from their homes. Nevertheless, the tradition is to build *eruv* even in large cities. In addition, Rabbi Price points out that the entire institution of a *tzurat ha-petah* constituting a wall is a concept that is not utilized throughout the Talmud except in rare instances such as permitted carrying on the Sabbath.⁷²⁹

Although Rabbi Price emphasizes the tradition of being lenient regarding *eruv*, he describes his Toronto *eruv* without any reference to leniencies.

Opposition

15. אגרות משה חלק או"ח ה סימן כה אות כא-כב:

יש צורך לתקן עירובין, אף שוודאי אינו צורך כל כך כמו שהיה ביוראפ. אבל לעומת זה איכא צורך להיפוך, דהרי בשביל זה לא ידעו כלל שאיכא איסור הוצאה וכו', שא"כ כשע"י זה שיתקנו בעירובין כל הערים הרי ישכחו שאיכא איסור הוצאה בעולם, דהא בכרכים גדולים אין עושין צוה"פ ממש שיכירו כל אדם וכו', ואף אם באיזה מקום יצטרכו לצורת הפתח מיוחדת, לא יזדמן לראות זה אלא איזה יחידים וכו', ואף שאנן לא גזרינן יותר ממה שאיתא בגמ' ובדברי הגאונים, מ"מ אין לומר שהוא מעלה ומצוה כשאיכא חסרון זה וכו'.

והתיקון שיש בעירוב למחללי שבת במזיד בפרהסיא וכו', אולי בשביל אלו שאין יודעין כלום, דרשעותן ואף הכפירה שלהן בא להם מצד שחנכום כן אבותיהם הרשעים, יש איזה מעלה ואולי גם מצווה לתקן עירובין, שלא יעברו גם על איסור הוצאה שבידינו למנוע אותו בתיקון העירובין, מאחר שיש לדנו כשווג. אף שאינו שוגג ממש, דאף שאביו חנכו לרשעותו ולכפירתו, הא עכ"פ רואה ויודע משומרי תורה ומצוות, ויודע שאיכא גדולים ובעלי דעת והכמה יותר מאביו, שלכן נוטה יותר לומר שליכא חיוב למונעו מעבירה.

16. שו"ת אגרות משה חלק או"ח ה סימן כט:

והנה הא דמצינו בגמ' עירובין דף ס"ח ע"א (א"ל רבה בר רב חנן וכו') דאיכא חיוב על חכמי העיר לתקן שיוכלו לטלטל בעיר, וכן היו בכל עיירות שהיו נמצאים יהודים היו מתקנין עירובין, אמרתי שהיה זה במקומותינו שלא היה אפשר בלא זה וכו', וגם בערים גדולות היה זה דבר קשה, שלכן היו גם ערים גדולות שהיו מתקנים עירובין. אבל כאן בזמנינו שאין שום צורך וכו', שלכן אין תיקון עירובין דבר נחוץ, אלא רק לאטפויי הנאה בעלמא, אין זה ענין הצריך להשתדל בזה.

ואף שהוא דבר טוב בעוה"ר שאיכא הרבה עוברי עבירה, שתיקון העירובין ימעט האיסורין, ליכא חיוב להפריש בשביל מומרים במזיד וכו', ושוגגים שאין יודעין האיסור אין מצויין ואולי גם ליכא.

ולעומת זה איכא חסרון בתיקון עירובין שירגילו להוציא, ולפעמים שיתקלקל בשבת ולא יוכלו להודיע ויכשלו שומרי תורה. אבל בשנים האחרונות התחילו לתבוע שיתקנו עירובין, מחמת שהנשים מצטערות הרבה בזה מפני שמניעת הנאה הוא צער גדול להם, מפני הרגילות להיות מפונקות. ואלו שיש להם תינוקות אין יכולין לצאת מהבית כל השבת וכדומה. ויש גם שאין יכולות להבליג על דעתן ורצונם, ועוברות. והתחילו בשביל זה בכמה מקומות לתקן עירובין. ושייך להחשיב כשאיכא הרבה תובעין, לצורך, ויש אולי מקומות ששייך להחשיב גם צורך גדול, ושייך להרב המקומי לידע זה. וא"כ וודאי לא שייך למחות, ואולי יש גם להשתדל בזה וכו'.

שלכן אם רוב הרבנים יודעים מקהילותיהם שרוצים ותובעין שיתקנו עירובין, שנמצא שהוא צורך גדול, יש גם להשתדל לתקן עירובין.

17. אגרות משה חלק או"ח ד סימן פו :

הכשר העירוב בקיו גארדענס הילס וכו', הנני רואה בזה תועלת גדולה והצלה ממכשול בשוגג ובמזיד וכו', דלכן הוא טובה גדולה ותועלת לשמירת שבת, ואני אומר שיפה עשיתם.

18. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קלט

ולכאורה מוכרח שבירושלים לא היה מועיל עירוב דאם היה מועיל עירוב מ"ט לא עירבו בירושלים הא משמע/עירובין/ בדף ס"ח שיש לעשות עירוב ומוטל זה על חכמי העיר... ומה שעשו תיקונים לעיירות שביראפ/שבארופה/ ולא החמירו בסרטיא ופלטיא לשיטות אלו אין ראייה דלא חיישינן להו אלא דהוא משום שנהגינן להקל שצריך ס' רבוא ובעיירות הא לא היו ס' רבוא גם בסרטיא ופלטיא ולכן אף שנחמיר כהרשב"א ור' אפרים שאין מועיל לרה"ר אף מחיצות גמורות לא היה שייך להחמיר בהו. וכן לא היו אף כרמלית לשיטות הגדולים שבתה"ד ולשון אחד שברש"י דרק ברה"ר של ששים רבוא שהוקף במחיצות סברי שאף שאינו בדין רשות הרבים הוא בדין כרמלית כמו בירושלים דגם הם סברי כהרשב"א שרה"ר אף כשהוקף במחיצות לא נעשה רה"ר רק שפטורין משום דל"ד לדגלי מדבר וא"כ הוא כרמלית כדאיתא ברש"י וא"כ בפחות מס' רבוא שאינו רה"ר מועילין המחיצות וגם רק צוה"פ לעשות לרה"ר. אבל בעיר גדולה שס' רבוא מצויין בסרטיא ופלטיא שלו שזה לא היה כלל בעיירות שביראפ שעשו התקונים כמפורש בכל הראשונים והפוסקים אין לנו מנהג להקל בזה וא"כ יש לנו להחמיר כיון שמצינו הרבה ראשונים שאוסרין ויש ראייה גדולה לדבריהם כדלעיל.

.. ולכן אולי מכיון שבאין לירושלים מכל המקומות ברגלים וגם בכל השנה להקריב קרבנות ולאכול מע"ש חששו לשמא יראו אנשים ממקומות שלא יהיו מתוקנים במחיצות כמו ירושלים ויטלטלו גם שם לפיכך לא עירבו כדי שיהיו אסורים גם בירושלים דכ"ז שלא עירבו הרי גם חצר אסור ככרמלית. ואם כן גם במאנהעטן שהוא עיר שבאין ממקומות הרבה שא"א שם לתקן וגם סמוכים לה בתוך התחום מקומות שלא יוכלו לתקן, אין לתקן ולא לערב גם במאנהעטן כדי שיהיו אסורים גם במאנהעטן ולא יבואו לטלטל גם במקומות שאי אפשר לתקן. ונמצא שאף לדידהו משמע שאין לתקן להתיר במאנהעטן אף אם יכולין לתקן .

19. אמת ליעקב או"ח שמה

⁴⁰² הנה מלבד כל הכעיות ההלכתיות התלויות בעירוב של צורת הפתח סביכות העיר, ואפילו אם נניח שיש פתרון לכל השאלות, מכל מקום נראה שבזמננו כל ענין עירוב סביב עיר גדולה אינו רצוי, ואין לדמות לזמנים הקודמים שהוכרחו למצוא עצה ולתקן בשביל בישול מאכלים חמים וכדומה, אבל בזמננו חקנת עירובין הוא מכשול המביא לביטול תורה ולתעורבת בין אנשים ונשים ולולול שבת ועוד ועוד, ולכן ראוי לימנע מזה - מפי השמועה.

20. Toronto Eruv

Besides the technical difficulties in building an eruv, the committee was confronted with Harav Moshe Feinstein's well-known resistance to establishing eruvim within large metropolitan areas. Harav Moshe zt"l is considered today to be the "posek" of North America and accordingly his position on building metropolitan eruvim resulted in many large urban areas not having the use of an eruv.

Harav Eliashuv gave his consent to this task on the basis that Toronto had a prior history of having an eruv dating back to 1922 which predates Harav Moshe's rabbonus in America. Harav Eliashuv also felt that the fact that many people in Toronto were carrying anyway in reliance of Rav Price's eruv justified the tikunim which were sought to be achieved with the new eruv.

21. Mintz Dissertation

Social and Religious Implications of the Manhattan Eruv

Rabbi Kasher writes at the end of his work on the Manhattan *eruv* as follows:

It is important to emphasize that we are not establishing this *eruv* simply for the —sinners. Rather, there are religious people who are careful even about the prohibition of *muktzeh* but still carry glasses or handkerchiefs or papers and even *tallitot*. Any rabbi who does not want to fool himself and to recognize the truth will realize this.⁸⁶⁸

Rabbi Kasher continues to point out that this phenomenon was not a new one and that for hundreds of years otherwise religious Jews had been carrying personal items on the Sabbath.

Rabbi Bloch, in his 1950 letter to the Vaad, also understands the fact that religious Jews are carrying on the Sabbath. However, he reaches a different conclusion. First, he argues that if an *eruv* is established in Manhattan, even the religious people will forget that it is prohibited to carry on the Sabbath absent an *eruv* and this will lead them to carry when they spend the Sabbath outside of Manhattan. Furthermore, he explains that it is very possible for the *eruv* boundaries to be broken and no one will be authorized to repair them, leading to mass violation of the Sabbath. Rabbi Bloch concludes that the Vaad must consider whether the benefits of the *eruv* outweigh the risks or vice versa.

Rabbi Pollak responds to Rabbi Bloch in a letter dated February 5, 1950. Rabbi Pollak defends the establishment of the *eruv* by explaining that a great mistake has arisen among the religious Jews in New York who observe the details of the *halakhah* but nevertheless carry on the Sabbath. He argues that, therefore, it is the obligation of the rabbis to remove this stumbling block and to build an *eruv* in Manhattan. Rabbi Pollak proceeds to address Rabbi Bloch in Rabbi Bloch's role as president of the *Agudath RaRabbonim*. Rabbi Pollak writes that the mission of the *Agudath HaRabbonim* is to promote Sabbath observance. Therefore, they should support the Manhattan *eruv* project. He concludes the letter offering the hope that Rabbi Bloch would reconsider and decide to support the Manhattan *eruv*.

A different approach to the question of the need for the Manhattan *eruv* was taken by Rabbi Feinstein. In an article written in 1959 in *HaPardes*, Rabbi Pirutinsky supported the *eruv*. Rabbi Pirutinsky writes that he showed the article to Rabbi Feinstein. Rabbi Pirutinsky quotes Rabbi Feinstein's entire response. Rabbi Feinstein writes:

I do not see a need to establish an *eruv* here for it is not similar to the cities in Europe where there was a need for an *eruv* in order to survive as it was impossible to prepare water for the animals and other similar things that were crucial for people. However, here everything is in the home and there are even *siddurim* and *humashim* in the synagogues. It is only for the

sake of the sinners who violate all the laws of the Torah in order to remove the prohibition of carrying on the Sabbath. This must be balanced with the dangerous state that will be created for the religious Jews who will rely on the lenient view without knowing the opinions of the more stringent ones... However, if after proper consideration the supporters of the *eruv* consider it a necessity for the children or those who carry unintentionally, I do not object but I can not participate with them.

Rabbi Feinstein reiterates this point in a letter that he wrote to Rabbi Leo Jung of The Jewish Center in Manhattan on December 15/16, 1960. Rabbi Feinstein writes that, although he has decided that it is not acceptable to build an *eruv* around Manhattan since there are many reputable rabbis who support the *eruv*, he does not criticize them even though he will join in their effort. However, he warns Rabbi Jung that this *eruv* will cause religious Jews to carry based on these lenient opinions which are not acceptable according to many rabbinic authorities.⁸⁷²

Rabbi Feinstein makes one additional argument explaining why he opposes the Manhattan *eruv* for social reasons. He writes in his *teshuvah* to Rabbi Eisenstadt that he wonders why Jerusalem did not have an *eruv* in the Temple period. He suggests that Jerusalem did not have an *eruv* since people came to Jerusalem from other cities and if they were allowed to carry in Jerusalem they would assume that it was permissible to carry in the cities where they lived. Rabbi Feinstein says that in this regard Manhattan is similar to Jerusalem since people come from all over the world and if they are permitted to carry on the Sabbath in Manhattan they will assume that it is permissible to carry when they return to their homes.

Rabbi Pirutinsky, who had quoted Rabbi Feinstein's objections in his article in *HaPardes* replies to Rabbi Feinstein. He explains that the *eruv* in Manhattan is not being built for the sake of those who bring water to the animals. Rather, it is for the sake of the observant Jews who are carrying personal items on the Sabbath and especially for the sake of the observant women who cannot take the children outside the home without an *eruv*. Furthermore, Rabbi Pirutinsky is not concerned that people will erroneously conclude that the *eruv* extends beyond Manhattan as the role of the Vaad is to post *eruv* maps and signs in all the synagogues outlining the borders of the *eruv*. As the purpose of the *eruv* is for the sake of the observant Jews, Rabbi Pirutinsky is confident that the Jews will listen to the rabbis and not irresponsibly carry outside of the *eruv*.⁸⁷⁴ At the end of his *Tikkun Erubin*, Rabbi Moskowitz lists his responses to Rabbi Feinstein's social opposition to the Manhattan *eruv*. First, he disagrees with Rabbi Feinstein's claim that the *eruv* is only for the sake of the —sinners. Rabbi Moskowitz argues that there are thousands of Jews who have the status of —regular Jews|| who 396

observe the Sabbath and do not go to work but it is difficult for them to avoid carrying. For these people alone, Rabbi Moskowitz says, it is worthwhile to build the *eruv*. Second, regarding Rabbi Feinstein's claim that an *eruv* is not needed in America the way it was needed in Europe, Rabbi Moskowitz says that the opposite is true. In America, where the people work hard all week long and want to walk with their families on the Sabbath, they need an *eruv* to allow them to push their children in baby carriages. Otherwise, they will be stuck in the house for the entire day. He says that one woman heard that he was working on building an *eruv* in Manhattan and she told him that he would be doing her a big favor.

Finally, Rabbi Moskowitz takes issue with Rabbi Feinstein's argument that if carrying is allowed in Manhattan then travelers will return home and assume that carrying is permitted in their home towns. Rabbi Moskowitz says that many people claim that they have no need for a *mikveh* because their bathtub is a more sanitary *mikveh* than the public one. Yet, that argument does not prevent the community from building a *mikveh*. The same is true, Rabbi Moskowitz argues, regarding *erubin*. The fact that people might do something wrong does not prevent or even discourage the community from providing the necessary services for the community, including a *mikveh*.

In a subsequent letter dated May 22, 1960, Rabbi Moskowitz addresses a prominent Manhattan rabbi who wrote a letter to many other rabbis arguing that there is no need for an *eruv* in Manhattan and who outlined the risks involved in building this *eruv*. Rabbi Moskowitz responds in a letter addressed to —the rabbis of the synagogues in Manhattan.|| He reviews many of the items that he discussed in his response to Rabbi Feinstein and elaborates upon them. He points out that the fact that observant Jews carry on the Sabbath was not a problem that was invented in New York. The prophet Jeremiah warned the people against carrying on the Sabbath and the tradition of relying on leniencies in the laws of *erubin* is based on the fact that observant Jews were nonetheless carrying. Second, he explains that the concern that people may think that the *eruv* extends to the other boroughs is not a factor because the Jews who are being protected attend synagogue and signs will be posted identifying the borders of the *eruv*. Third, he disagrees with the argument that people will question the rabbinate since no *eruv* boundaries need to be built in Manhattan. Rabbi Moskowitz argues that this is not a valid argument because even if they had needed to build *tzurot ha-petah*, people could have asked why *tzurot ha-petah* were not needed until that point. Rather, we see that this concern never prevented rabbis from building *erubin*, with or without *tzurot ha-petah*. Finally, Rabbi Moskowitz is critical of this rabbi for distributing his letter to the wide community of rabbis. He 398 writes, —A man whose intentions are for the sake of heaven would first approach the members of the Vaad and speak to them face to face.

Two additional letters were written on this issue by Rabbi Simon Schwab, the Rabbi of Khal Adath Jeshurun in Washington Heights, NY. In the first letter, dated April 20, 1960, Rabbi Schwab, with the approbation of Rabbi Joseph Breuer, Senior Rabbi of Khal Adath Jeshurun, wrote to the Vaad opposing the establishment of the Manhattan *eruv*. He expressed several reservations. First, he explains that most of the rabbis with whom he spoke believed that Manhattan was a *reshut ha-rabbim*. However, much of Rabbi Schwab's opposition was social. He argued that if the *eruv* was created in Manhattan, Jews living in the other boroughs will assume that they too may carry on the Sabbath in their neighborhoods. Furthermore, he argued that, since the Manhattan *eruv* did not require any structural changes to the city, Jews will think that *halakhah* is a joke merely dependant on the rabbinical whim.⁸⁷⁷

In his second letter, printed in *HaPardes*, Rabbi Schwab elaborated on his opposition to Rabbi Kasher's support for the Manhattan *eruv*. Rabbi Schwab wrote:

Everyone agrees that it is a great mitzvah to establish *eruv* to prevent Sabbath violation...However, in this time and especially in this country which is corrupted by arrogance and ignorance at a time when the ignorant have taken control and young people stand in the place of elders and are not embarrassed to misinterpret the Torah...we must consider the problems that could arise and the destruction that might

come from this innovation...for if even one person will carry four *amot* in a *reshut ha-rabbim* due to this *eruv*, what will you answer on the Day of Judgment? Rabbi Schwab is concerned that the *eruv* will lead this —arrogant generation to become lax in general in the observance of the laws of the Sabbath. Furthermore, he claims that carrying on the Sabbath is the marker by which one can tell whether someone is part of the observant Jewish community. If they do not carry on the Sabbath, then one can assume that they are strict about the laws of kosher and that they send their children to *yeshivot*. If they carry on the Sabbath, he argues, it is a safe guess that they are not observant in other areas of Jewish law. Rabbi Schwab admits that the *eruv* will help to prevent the inadvertent Sabbath violator from violating the laws of carrying on the Sabbath. Therefore, he suggests that the *eruv* be created around Manhattan and the city be leased from the governmental authorities. However, he says that the rabbis should keep the *eruv* a secret so that those who carry by accident will not be liable but those who want to use the *eruv* as a vehicle to allow for further Sabbath desecration will not be aware of its existence.

22. Resources

- a. אמרי ברוך – the sugyot
- b. The Contemporary Eruv: Revised & Expanded: Eruvin in Modern Metropolitan Areas by R' Yosef Gavriel Bechhofer
- c. The Laws of an Eruv; A comprehensive review of the laws of Eruvin and their practical applications by Rabbis Shlomo Francis and Yonason Glenner
- d. Excellent pictures
- e. Eruvin is visual and it is often difficult to understand what is going on in teshuvot. The authors took pictures to various poskim to get their opinion on visuals.
- f. <https://www.koltorah.org/halachah/the-laws-of-creating-an-eruv-part-1-by-rabbi-howard-jachter>
- g. Various websites of community eruvim. I have found the best to be the Toronto Eruv: <https://www.torontoeruv.org/>
- h. Fourth Year Halacha L'Maaseh from YU: <https://www.yutorah.org/search/?category=0,234048&series=4015>
- i. <https://eruvonline.blogspot.com/>
- j. History of Eruvin in America: <http://www.rabbimintz.com/2012/01/articles-and-books/eruv/>, <http://www.hakirah.org/Vol14Mintz.pdf>
- k. דברי מנחם חלק ב – R. Kasher on the Eruv in Manhattan: <http://hebrewbooks.org/22314>
- l. כרם ביבנה חלק ד – Brooklyn Eruv
- m. אום אני חומה – R. Menashe Klein on the Brooklyn Eruv